

7) begära att regeringen medverkar till initiativ för att de i den s. k. Jacksonrapporten aktualiserade kraven på en effektivisering av FN:s biståndsorgan närmare prövas.

Stockholm den 28 januari 1970

Gunnar Helén (fp)

Torsten Bengtson (cp)

Nr 451

Av fru Segerstedt Wiberg, angående u-landshjälpen.

Förenta nationernas 23:e generalförsamling beslöt förklara år 1970 för det internationella utbildningsåret. Medlemsstaterna uppmanades att företa en värdering av utbildningssituationen i respektive hemland och att vidta nödvändiga förberedelser inför det andra utvecklingsårtiondet.

En av dess huvudmålsättningar är att fortgående förbättra den enskilde individens levnadsförhållanden. Därvid intar naturligtvis utbildningsmöjligheterna en central och grundläggande plats.

När planerna för utbildningsåret behandlades i FN:s ekonomiska och sociala råd hösten 1969 uttryckte UNESCO:s generaldirektör, René Maheu, sitt djupa beklagande över att dittills så få medlemsstater visat intresse för att nå utbildningsårets mål. Flera representanter för u-länderna framhöll att det utbildningssystem de ärvt efter kolonialtiden framträtt som allt mindre ändamålsenligt och att radikala förändringar behövdes för att utrota analfabetism och ge så många som möjligt nödvändiga praktiska och teoretiska kunskaper.

Den 24:e generalförsamlingen behandlade bl. a. en resolution om den internationella utvecklingsstrategin. I denna framhålls att huvudansvaret för u-ländernas utveckling ligger hos dem själva. Men ett effektivare utnyttjande av de inhemska resurserna kommer alltjämt att kräva en fortgående internationell insats. Den hittillsvarande bristen på framsteg då det gäller att nå enighet om åtgärder för att genomföra strategin konstateras med oro. Medlemsstaternas regeringar uppmanas att snarast fatta de politiska beslut om konkreta åtgärder, som är nödvändiga för att förberedelsearbetet skall kunna fullföljas och strategins mål uppnås.

Dit hör bl. a. att ta ställning till kapacitetsstudien om FN:s utvecklingssystem, den s. k. Jacksonrapporten. Det ges i dag ett unikt tillfälle att reformera och effektivisera FN:s biståndsarbete. Alla berörda parter, såväl i-länder och u-länder som FN:s utvecklingsprogram (UNDP) och fackorgan,

förefaller kunna dra nytta av ett genomförande av Jacksonrapportens rekommendationer.

Jackson framhåller vid flera tillfällen att ett av de allvarligaste problemen inom biståndsarbetet är svårigheten att rekrytera kvalificerad personal. I ett inledande brev till en icke namngiven u-landspolitiker konstaterar Jackson bl. a.:

Above all, be certain that the new organization has the necessary manpower to surmount its present limitations and then to expand into an instrumentality commanding the powerful support of all Member States. This would demand managerial talent of a quality equivalent to that found in the greatest institutions and commercial enterprises. Hard to find? Of course, but that one act by governments would do more than anything else to consolidate the UN system and to assist the Third World. (Min kursiv.)

En rad förslag framläggs till förbättring av situationen. En FN-karriär bör inrättas för de permanent anställda och en fortgående förnying inom personalen bör främjas. Som ett led i detta föreslås inrättandet av ett »staff college» inom FN för personalutbildning. Man bör räkna med en tioprocentig överproduktion för att kunna tillåta vidareutbildning och tjänstledighet i samband därmed.

Inom medlemsstaterna bör en reservkår av konsulter och experter byggas upp. Folk utanför FN-systemet bör i ökad utsträckning kontrakteras och användningen av yngre experter, »associate experts», eller frivilliga bli vanligare. En internationell frivilligkår för fältarbete bör skapas.

En del av Jacksons förslag förefaller redan vara under bearbetning på sina håll. Exempelvis lär den holländska regeringen ha tagit initiativ för att utvidga forskning till förmån för u-länderna inom ramen för sitt tekniska biståndsprogram. Vissa projekt kommer att genomföras i samarbete mellan The Netherlands Universities Foundation for International Cooperation och universitet och högskolor i avsikt att dels stimulera vetenskaplig forskning i u-länderna, dels öka kännedomen om u-landsproblemen.

Vidare lär man där ha kommit långt i utarbetandet av detaljerade bestämmelser för att upprätta en fast expertgrupp som skall stå till förfogande för utvecklingsprojekt. Man lägger också stor vikt vid utbildning av ungdomar till expertuppdrag, varvid just utbildningsmomentet intar en framträdande plats.

Många av dessa tendenser och förslag är av speciellt svenskt intresse med hänsyn till bl. a. vår nuvarande utbildningspolitik. Det finns klara paralleller till den nu pågående diskussionen om återkommande utbildning. I en nära framtid synes det alltmer rimligt att räkna med att det för stora grupper av landets utbildade personal blir naturligt med ett par års u-landstjänstgöring som en del i cykeln av arbete—utbildning. SIDA har fram till 1975 beräknat sitt behov av fältpersonal till omkring 5 000 personer. Jacksonrap-

portens uppskattning av FN-systemets behov ligger på det mångdubbla. Samtidigt kräver en rad organisationer och grupper i Sverige, senast kanske Lärarnas riksförbund under »skolveckan», ökade möjligheter till utbildning och anställning för internationella uppdrag.

Mot bakgrund av det anförda anhåller jag om,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer

att 1968 års utbildningsutredning (U 68) erhåller tilläggsdirektiv att i sitt arbete beakta behovet av kvalificerad personal för internationellt bilateralt och multilateralt biståndsarbete, samt

att en särskild utredning tillsätts för att snarast utreda förutsättningarna och formerna för att inom Sverige upprätta en reservkår av experter och associerade experter för internationellt biståndsarbete.

Stockholm den 27 januari 1970

Ingrid Segerstedt Wiberg (fp)
